Szombat. **51. szám.** Aprilis 30-kán 1864.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csötörtökön és szombaton délben. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik. A „nyilttéri" czikkek sora után 15 kr előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL: Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Anyagi ügyeinkről.

X.

(D) Az anyagi ügy üdvös lendületére, akkor is, midőn annak alapjait már czélszerü intézkedés, s a pénz és hitel szükséges forgalma által letettük, igen fontos kérdés a piacz, és olcsó közlekedés. Európa népei a vasut s gőzhajózás által oly közel érintkezésbe jöttek, hogy ma annyi költség- s fáradsággal lehetne vasuton jutni Kézdi-Vásárhelyről Párisba, a mennyivel hajdan aristocratáink Háromszékről Kolozsvárra kiutaztak hatlovas fogataikkal fentüig érő sárban.

Csakhogy az a vasut nem látom virág Erdélyben, és mi akár keletre, akár nyugatra induljunk készitményeink- és terményeinkkel, mindenütt annyi napot kell számitanunk az illető piaczig, a mennyi órát számit más ország.

Európa és Ázsia azon részei is, a melyeket mi barbároknak nevezünk, részint nyitottak már magoknak közlekedési utakat, részint nyitni készülnek.

Egyptomban a mesés Nil, melynek forrása s nes felfedezve, egy muzulmán alkirály bölcs belátása folytán már szabályozva van, s gőzhajó repül elzárolás által is hajókázható csatornáin; a szorgalom a barbár világ tengereit csatornákkal igyekszik összekötni; az orosz, kit vad tigrisnek nevezünk, ismeri a gőzhajót és vasutat; Moldva Oláhország, mely még mind nyög a muzulmánok rabigájában, mind a mellett bir annyi szabadsággal, hogy országának képviselete egy vasutvona't Bukurestől Orsováig megszavazzanak; minden ország, minden nemzet a világ minden részein nyitja magának az utat, hogy hazájának kincseit a nagy világ kincseivel kicserélhesse; a földkerekségének legszánalomra méltóbb országa Erdély, melynek legnagyobb reménye csak az lehet, hogy hosszas vajudás után egy zsákutczába Szebenbe akarnak vinni egy vasutat, mely éppen nem oly helyiség, mit Erdély kivihető kincsei kutforrásának lehetne nevezni.

Pedig mennyivel előbb gondolkoztak az erdélyi közlekedés eszközléséről, mint a suezi csatorna épitése-, vagy a Nil szabályozása-, avagy a bukurest-orsovai vasutról?

József császár a genialis uralkodó, beutazván Erdélyt, sas szemeivel belátta, hogy ez annyi kincsesel biró ország elzárt kincstár, ha közlekedés által kihatása nem lesz biztositva; hozzá méltó terve volt a Küküllő, Maros és Olt folyamát összekötni s lendületet adni a hajózásnak.

Kész tervek vannak kidolgozva folyóink szabályozásáról, melyeket levéltáraink porhadt aktái közt még feltalálhatnánk, s pedig azóta mennyire tökéletesedett a hajókázás. Anglia s Amerika kis patakcsáin repülnek már a göznaszádok. Mily könnyen összekötheté a Maros Vásárhelyt Araddal, mily könnyen az Olt Háromszéket és a gazdag Barczaságot a Dunatorkolattal, a fekete tengerrel s általában ke ettel?

Mi szükség van a közlekedés-szegény országban vizen és szárazon parallel vonalt állitani, mi szükség van a roppant költséges arad-, szeben-fehérvári vonalra, midőn a Maros pár millió forintnyi költséggel ugyanazon vonalon gőzhajókázás által megnyitná a vasuthoz hasonló olcsóságu s gyorsaságu közlekedést egész a székelyföld fővárosáig M.-Vásárhelyig, sőt a szászok egyik kis telepének központjáig Szász-Régenig?

És mig igy éjszakot déllel a hatalmas, s a Nilnál könnyebben s czélszerübben szabályozható Maros kötné össze, nyugatról keletre metszené át országunkat a kolozsvár-brassai vasutvonal, s Erdély olcsóbban, mint bármely ország, három vonalon cserélhetné ki nyers termelését s müipari készitményeit a nagy világgal.

Nincs Európában ország, kivéve a tengerpartiakat, hol a természet inkább mutatná ujjal ki a kivezető utakat, s nincs Európában ország, melyért oly kevés van téve, mint szegény hazánkért.

És pedig mily könnyü volna megnyitni az utat délnek a Maroson? Fel Marosujvárig, sőt egészen Radnotig egy csatorna által egyenes gőzhajózást megbirna a Maros vize; s Radnottól M.-Vásárhelyig, sőt Régenig ugyanazon zárlatokkal, melyeket a Nil csatornáin alkalmaztak, folytatni lehetne a hajók utját.

És odaértve a vonalon birtoklók generositását, azt hiszszük, hogy e folyó csatornázása, főkint a megyei erők felhasználásával, két három millió forint kiadással végrehajtható volna.

De kerülne bár tiz annyiba az expropriatiokkal együtt, akkor is harmad, negyed részszel olcsóbb volna, mint egy csak Szebenig is vezető vasutvonal.

És a Maros éppen Erdély szivén, hosszan vonulkeresztül, összekötné Magyarország sótlan s fátlan vidékeivel a székely- és oláhhavasokat, a parajdi, tordai s marosujvári sóbányákat, utat nyitna a mezőségi nagy legelőken nevelhető marháknak, juhoknak; a székelyföldi és gyógyvidéki gyümölcstermelést közvetitené a gyümölcs nélküli Bánsággal, Pesttel; túl a vasut Kolozsvár, Brassó s Szeben müipari productumait kiszállitaná Bukurestbe, Galaczba, onnan a gőzhajó Konstan-

ben országunk könnyen versenyezhetne keleten minden más országgal, s mümalmainkan őrlött sokkal olcsóbb lisztjeinkkel megverhetnők Nápolyt a keleti piaczon.

A teremtő Isten megkinálta Erdélyt a kellő nagyság- és jólléttel, teljesülhet-e szent akarata, azt még csak a jövő mutathatja meg.

Midőn még e sorok irója is a költészet rózsa párnáin álmodozott a hon szebb jövőjéről, mint létezőt látta a lehetőt; s mikor teljesülnek valjon a remények, melyeket akkor rimekbe foglalánk:

„Már látom a küzdő nemzetek sorában
Hangya szorgalommal izzadni a magyart,
Nemzetek hajói szaladnak Tiszánkon,
Világ népeivel rakva a Dunapart.

Göznaszádot röpit a Marosnak árja
Magyarföld szivétől székelyföld szivéig,
Hisz az ugy is egy szív, bár két kamarája
De a vér egysége mindenből ismerszik.

(Lásd Dózsa D. versei 141. lap.)

Álmodoztunk tehát azon lehető dolgokról, melyekkel évszázad előtt birodalmunk leghatalmasb tálentuma, uralkodója már gondolkozott is.

A 19-dik század, mely annyi nagy eszmét megtestesitett, behaladott már második felébe, s im a 18-dik századnak tervei Erdélyben még csak, mint költői phantomok jelennek meg?

Pedig három négy év meg adhatná érnünk azt, hogy Marosvásárhely hegyeiről mozsarak s ágyuk durrogásával fogadja a székely törvényhatóságok óriás banderiuma azon legelső gőzhajót, melyen a király biztosa Erdély s Magyarország zászlójával megjelennék, s kinyitná a szorgalmas munkás, de hosszu évezreden át a világtól elzárt székelyföld előtt a világ utját.

Feküdjünk vissza elzárt pinczénk rideg vánkosaira, s kivánjunk egymásnak legalább is csendes álmat.

Bécs, apr. 25.

(Mk.) Furcsa időket élünk, mert a mit ma még a leghatározottabban hiszünk, holnap már nem több illusionál, mely hasonlóul a délibáb réményképeihez, minden nyom nélkül tünik el láthatárunkról.

Nem lehet roszallani tehát, ha egy bécsi levelezőnek bármily találékony fantasiája, daczára a mai politikai bonyodalmakban oly tulgazdag időknek, mégis képtelen ebbeli hivatásának kellő leg megfelelni; mert a közönség már előfordult és eléggé ismeretes tárgyak ujabb elbeszélésével untatni, vagy pedig saját agyvelejének forrásából meritett oly ujságokat biresztelni, melyeket ő maga sem hisz, nem lehet feladata; létezik azonban még egy út, melyen gyakorolhatja tevékenységét, az pedig: a helybeli magas és jól értesült köröket koronként átlengi azon hireknek a közönséggel tudatása, melyek hazánk politikai viszonyainak fejlődését illetik; az egyezkedés miképpeni módja és keresztülvitele iránt a nézeteket és véleménykülönbséget tisztázzák; végtére a mindnyájunk által oly annyira óhajtott végső kiegyezkedési czélhoz, ha csak parasztt hajszállal is közelebb vezetnek.

Erdélyország érdekeit illetőleg utolsó levelemben érintett adataim, valamint a bécsi lapok utján utólagosan, ugy szintén a már mostanáig bekövetkezett tényálladékok által is megerősittettek. Nem említem ugyan gróf Nádasdy ur ő exczljának személyéhez kötött több irányu versiokat, mert ezek végtére is csak hirlapi kacsák voltak, melyeknek születésére a magyar- vagy erdélyországi főkanczellár uraknak, ha csak legparányibb tyukszembaj is, elegendő okot szolgáltat.

Igaz ugyan, hogy gróf Nádasdy ur ő exczljának szembaja fájdalom! többé nem gyógyitható, ennek alapján be is adta lemondását, a mely azonban mind addig, mig a fenálló politikai kérdések miképpeni végső eldöntése iránt követendő irány és mód egyelőintézve, elfogadhatni alig hajlandó.

Egészen másképpen áll azonban a dolog gróf Forgách magyar főkanczellár urral, ki hosszabb betegeskedése után ő Felségénél jelentkezvén, kitüntető szivélyességgel fogadtatott, onnan a ministeri tanácsba ment és ez utóbbi helyen váratlanul Rainer főherezeg, mint minister tanácsi elnök által állásáról lemondásra felhivatott.

Képzelhető, hogy a hir meglepő volt és nagy sensatiot okozott, bár nem váratlanul lepettek meg azok, kik a leköszönt főkanczelár és az államminister ur közt már hosszabb idő óta fenállott feszültséget, őrszemmel kisérték. A lemondási indokok mibenlétéről majd minden egyes sajtói közeg tud némi adattal szolgálni; biztos hallomás szerint azonban a leghitelesebb versio az, mely az indokok nagyobb részét éppen nem a magyar kérdés mikénti megoldásával vagy más elvkérdésekkel hozza szoros érintkezésbe.

Gróf Forgách utódja gróf Zichy Hermann Vasmegye volt főisp. helytartója, habár multja éppen nem történeti nevezetességü, mégis szivünkből kivánjuk, hogy e magas hivatásában érjen czélt, mely a nemzetet boldoggá és kielégitővé teszi, mert végtére is „sok bába közt elvész a gyermek."

Csalódnak azonban azok, kik ezen történt változás folytán talán már a legközelebbi hetekben nagy eseményeket prognosticálnak, mert a főczél a mostani általánossá lett tétlenséget a villongó kérdések megoldásában uj életre lenditni; az ipar, kereskedelmet és vagyont törvényes uton biztositani, e czélból Magyarországon a törvényességnek alapját megkettőztetett erővel megvetni és épp azután, ha ez megtörtént, fog az országgyülés egybehivatni, és a fenálló kérdések miképpeni végleges eldöntése elintéztetni. Ez a Felség nyilatkozott magas akarata, mely elégséges biztositékot nyujt minden egyéb álhirek elenében.

Az erdélyi kölcs. tűz- és jégkármentő társulat.

Előterjesztés a cs. k. megerősitést nyert erdélyi kölcsönös jég- s tüzkármentő társulat 1863. évi munkálatáról, az 1864. évi mártius 13-kán nmlgu hidvégi gróf Mikó Imre ur elnöklete alatt tartott közgyülésen.

Nagyméltóságu gróf, társulati elnök ur! tisztelt közgyülés! A mint alapszabályinkból s a hirlapi közzétételekből tudva van, az „erdélyi kölcs. jég- és tüzkármentő társulat" mai közgyülése előtt két fontos czél áll; egyik az: hogy a társulat mult évi életmüködése folyamáról, annak helybeli és vidéki tagjai maguknak részletes és közvetlen tudomást szerezzenek, a társulat és önmaguk javát illető tapasztalataikat és észrevételeiket közöljék, a semmi emberi mütől el nem választható, tehát a mi intézetünkben is lehető hiányokat nyiltan felfödözzék, szóval: annak további sorsára nézve befolyhatási jogukat érvényesitsék. A második pedig az: hogy a társulat ujból átdolgozott alapszabályait megvizsgálja, helybenhagyja, s annak ő cs. apostoli kir. Felsége által leendő ujabb kegyelmes megerősitése iránt intézkedjék.

Anyagi irányu intézeteknél, tisztelt közgyülés! a legfőbb tényező a pénz, az életerő és életszervek rendes vagy rendetlen müködésének ismertető jelei, mértéke: a könyvek és a számok. Ezért a mi alapszabályaink s közvégzéseink is, az érintett első czélra nézve azt rendelik: hogy az igazgatóság a társulat pénzügyi állásáról minden évi közgyülés előtt teljes hitelességü számadást — illetőleg pénztári kimutatást készitsen, azt és a pénztárt egy a végre kinevezett vizsgáló-bizottság részletesen és apróra vizsgálja meg, a számadást az igazgatósági könyvekkel és az arra vonatkozó adatokkal vesse össze s munkálatáról irásbeli jelentését terjeszsze a közgyülés elé. E számadás- és illetőleg pénztárvizsgálat ez alkalommal is három társulati tag által — előre kihirdetve — nyilt ajtónál, nyitva levén a vizsgálók előtt az intézet levél- és pénztára, nyolcz napig tartó munkálkodás után, végre lőn hajtva; s az arról készült számadás részleteiben ugy mint együttesen, felülvizsgálat és helybenhagyás végett a tisztelt közgyülés elé van terjesztve. A kiket érdekel — s kit ne [illegible] egy pillantást [illegible] tekinteni, vagy, ha tetszik, szerezzenek maguknak könyveink és levéltárunk adataiból közvetlen tudomást. Intézetünk nem fél a világosságtól; sőt a mint létét s eddigi fenmaradását a legteljesebb nyilvánosságnak köszöni, ugy jövőben is a legteljesebb nyilvánosságot, az önzéstelen és pártatlan igazságot s a hazafiak bizalmát tekinti palladiumának.

Azonban legyen szabad társulatunk közelebb mult évi állásának rövid kimutatását, mint mindig ugy most is, teljes öszinteséggel — a kedvező eredmények nagyitása, a ki nem kerülhetett kedvezőtlen esetek elhallgatása nélkül — röviden előadnom.

Az évi eredmény átalában, tekintetbe vevén az erre beható minden körülményeket, ha fényesnek nem is mondható, de mégis kielégitőnek mutatkozott.

A jég-szakban 1148 tag biztositott 510,190 frt 11 kr tőkét s ezutáni 17,717 frt 77 kr bevételhez még a mult évről áthozatalt 3900 frt 43 krt hozzáadván, a bevétel összege 21,618 frt 20 krra rugott. Igaz, hogy e mennyiség a mult évin alól áll, de ennek helyes oka abban található fel, hogy biztositási területünk egy nagy részén tagjaink vetései — a rendkivüli aszály miatt — nemcsak szerfelett gyengék voltak, hanem legnagyobb részben kivesztek, s igy ez évben nagyon számos, rendes tagokat fel kelle menteni, biztositásaik megujitásának kötelmeitől.

Kedvezőbb körülmény ezzel szemben az: hogy a jégkárok kevesbültek, a minthogy ily károsodást csak 111 tag szenvedett, melyek fedezésére 12,990 frt 24 kr adatott ki, bele számitván a dijalapot terhelő kezelési költségeket. E mellett, a 6 éves rendes tagoknak az I. szakaszból, ha nem is a tavaly előtti 28½%-lék, de mégis 24⅕%-li a 3 éves tagoknak pedig 14%-lék osztalék jutott befizetett dijaik apasztásául.

A tartaléktőke, mely a dijalap pótlására folytonosan szükségelt igénybevétetése által 1861-ben 221 frt 25 krra apadott volt le, a jelen évben ismét 6401 frt 14 krajczárra növekedett.

A tüz-szakban tagjaink száma évről évre szaporodik; a lefolyt évben 20,365 tagja volt, kik a mult évről érvényben maradott 5.887,802 frt 35 kr biztositott tőkén kivül, a lefolyt év alatt még 8.521,898 frt 75 krt biztositottak, és igy 14.408,701 frt 10 krt tett

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a biztositott töke összege. E mennyiség a mult évit több mint $2^1/_5$ millio forint értékkel haladja felül, mindamellett, hogy nevezetes összegek részben vagy egészben vissza lönek utasitva.

Az e szakbeli bevételek, a mult évröli áthozat 51,986 frt 80 kr beleszámitásával, 180,204 frt 7 krt tettek, és igy a mult évivel szembe állitva 33,388 frt 75 kr többletet mutatnak fel; azonban a tüzkárok is számosabbak voltak; ugyanis 1862-ben 320 tüzkárosultnak mindössze 90,049 frt 83 kr fizettetvén a mult évben 480 tüzkáreset fordult elő, melynek fedezésére 89,373 frt 92 kr és beleszámitván a költségeket — 121,614 frt 49 kr fordittatott, és igy 25,903 frt 52 krral több mint a mult évben.

A tárgy részletébe bocsátkozva kitünik, hogy a káresetek leginkább a szalma-, nád- és zsindelylyel fedett épületeknél fordultak elé; ugyanis 392 ily károsodási eset történt; ezek kárpótlására a tartaléktökének 11,300 frtal, a gazdászati osztálynak (ingó vagyonok biztositási osztálya) pedig 7335 frt 82 krnyi előleggel kelle hozzá járulni, csak igy tehetvén lehetségessé azt: hogy az év elején még folyamatban levő koczkázatok fedezésétil 12,059 frt 79 kr vitessék át, mint dijmaradvány.

A gazdászati osztályban kitünő eredmény mutatkozik; ez osztály már is tetemes osztalékok kiadására lenne képes, ha az épület biztositási osztály kellő támogathatása tekintetéből nem látszott volna tanácsosabbnak, azok kiosztását még egy ideig elhalasztani.

Az imént emlitett tartaléktöke, mely nem előbbször nyujtá tetemes segélyét, rendes forrásai következtében csak kevéssel csökkent; midönis a lejárt számviteli év elején 26,599 frt 98 krt és a kedvező évfolyamban osztalék alá esendö 25,173 frt 37 kr dijmaradványnyal összesen 51,773 frt 35 krt mutatván ki; jelenleg 22,821 frt 3 kr tartalékot és 26,834 frt 49 krt dijmaradványt összesen 49,655 frt 52 krt hozott át; tehát ennek állása is — a midön majdnem minden intézet nagy vesztéssel volt — koránt sem nevezhető kedvezötlennek.

A letéti osztály, mely egy takarékpénztár magvát hordozza magában, a mult évi 65,350 frt 88 kr forgalmi tőkéjét ez évben 128,521 frt 83 krra növelte, s igy a társulat rendelkezhető összegeivel módot nyujtott a tagoknak arra, hogy szükség esetében mérsékelt kamat mellett, abból mint saját intézetök vagyonából kölcsönt kaphassanak a rendes forrásokon kivül csakis $18^1/_5\%$-tolival terhelték az egyes dijalapokat a folyó bevételek alapján, tehát itt is a lehető takarékosság lön szemelött tartva.

A biztositó intézeteknek, tisztelt közgyülés! az emberi társadalomban a legnemesb feladatuk van. Ök, a valóban kártszenvedetteknek védbástyáji. Ök hordják össze apró részletekkint a számokban kifejezve nagyra nött mennyiségeket — mint a méh a mézet — a legtávolabbi tájékokról, hogy azokat a sorscsapása által meglátogatott szükségre juttatottaknak kioszszák. Mint a méhész méhkasainak nehézségéből azok tartalmát és becsét megitélni képes: éppen ugy nyujtja a biztositóknak is intézetök becse megitéléséhez a legbiztosb mértéket a „középszám.“ Erről lehet megitélni: hogy valamely intézet alapja és üzletfolyama szilárd, vagy koczkáztatott-e? mit és mennyit lehet attól várni kedvezötlen esetben? Sőt több évi ily összeállitások arra is képesé teszik: hogy annak életképességét, sőt életidejét is kiszámitsa, ha csak valamely jártas orvos — a rothadásnak indult részeket boncskésével idejekorán ki nem metszi.

(Folytatjuk).

A gomborka.

A gomborkát, egyikét a nyári olaj növényeknek, mely a hazai gazdászat mezején kitetszö hasznot hajt be, akarom ismertetni. Tudom én azt, hogy a t. szerkesztő ur becses Közlönye nem szaklap arra nézve, hogy az érintett növény ismertetésével annak hasábjaira bizton számithassak; de azon teljes reményre fektetem hiszememet, miszerint egy ily hasznothajtó és a mező gazdák előtt még kevéssé ismeretes olajnövényt terjedelmesen ismertetni, nyerendek kevés tért; s ezt tennem a jelen környülmények között szükséges vala, mert többször nem sikerülvén sok növények, különösön a téli repcze vetése, termése, hadd tudhasson a mezögazda ily esetekben magán segiteni más olajnövények vetésével. Azért kicsinyben fogom érinteni, hogy a gomborka (myagrum sativ.) föld, éghajlat, elővetés, trágyázás, földmunkálás, vetés, aratás, termés és szórásra nézve mit kiván meg a mezögazdától.

1) Föld. A gomborka homok- és más közepes jóságu földfajokban is kitetszö termést ád. A felette kövér földet a mezögazda nélkülözheti termesztésében.

2) Éghajlat. Az éghajlat igen is kedvező legyen, mit már az is elég világosan igazol, hogy az év szebb és kedvezöbb hónapjaiban május-, junius- és juliusban tenyészik.

3) Elővetés. Az elővetésre nézve különös figyelmet kell arra forditani, hogy az kapás legyen; mert nagyon porhanyóra munkált földet kivánván, nem lenne czélszerü darabokra dolgozott földbe vetni a nagyon is apró gomborkaszemeket.

4) Trágyázás. Annyi trágya kivántatik, hogy földet középes jóságban fentartathassék.

5) Földmunkálás. Minekutánna a föld jó szántással van ellátva, a gomborkaszemek csak vékonyan esbetnek földalá a boronálás következtében, mi nagy előnynyel bir a hirtelen kikelésre.

6) Vetés. A vetés május elején történik. Ha magára akarja a mezögazda vetni a gomborkát: ugy csak is három ujja közé szoritson belöle s ugy vesse. A gomborkaszemek nagyon aprók levén, szélfuvás alkalmával nagyon bajos vetni; azért legczélszerübb, ha földdel vegyitve történik vetése, mint a klé-, vagy luczernáé. Egy holdra (1600 □ öl) rendesen 9 font szükségeltetik. A klé-vető gép is használtathatik, és ekkor 10 – 12 hüvelyk távolságra vetve még meg is kapáltathatik, mint a búza.

7) Aratás vagy kaszálás. Ez augustus elején szokott beállani, sarló vagy kasza által vitetik véghez; de legczélszerübb a kasza. Ismertető jele, hogy lehet kaszálni, a gombjai és szalmájának sárgulása és az, hogy a magvak vizszine tejszinné kezd általváltozni, vagy is péppé válni.

A reggeli órák legczélszerübbek a lekaszálásra, minthogy ekkor kicsinkét harmatos levén, nem pattagzik nagyon. A lekaszált szalmát egy napig földön kell hagyni, s más nap korán kezdeni gyüjtését Petrenczékbe kell rakatni, oly nagyságuakba, hogy két munkás villát szurva alája, könnyen szekérre vethesse. A szekeret ugy kell ellátni ponyvával, hogy a nagyon apró gomborkaszemek ki ne hulhassanak. A gyüjtöket több vagy kevesebb gyermekek követik, kik a villa után maradt gomborka szálakat szedjék fel a földről. Nagyon kényes a gomborka feltakaritása, mert nem egyszerre érvén szalmájában és gombjaiban, a hamarább sárgult gombok, mig a későbbiek sárgulás vagyis érés alá kerülnének, kibomolván, a magvak szétterülnek a földön, és minthogy nagyon aprók, kevés gomb kipattogzása következtében is sok tért teritenek be. S a ki nem tud e körülményekhöz kulni, annak bizony nem sok haszna lesz. Már pedig ez nem áll; mit következöleg indokolok: 1863-ban május elején vetettem egy tiz holdos táblám hét hold (1600 □ öl) területére 30 kupa vagy 60 font gomborkát. Ezt én, minthogy először veték ily olajnövényt, gyakran vevém vizsgálat alá; midön gyéren imitt-amott kezdett sárgulni egy-egy gomb, nem látám czélszerünek még csak gondolni is arra, hogy kaszát adjak neki, zöld levén az egész bevetett táblarész csaknem. Idövel eljött a kaszálhatás, ezt megtétettem, összerakattam, s bevitettem takarosan. Nem sokára, minthogy kevés esöesett, a tábla csaknem olyan zöld volt, mintha ujból bevetettem volna. Ekkor kezdém okát kutatni, s tiszta meggyözödést szerezni arról, hogy miképpen kelhetett annyi gomborka. Elővettem három szál gomborkát, megszámitván a gomborkákat, ugy üte ki, hogy egyre-másra van egy szálon 600. Egy gombban egyre másra 10 szem; s igy egy szálba 6,000 szem. Nó már ebből csak 3 – 4 gomb pattanjan szét, mennyi területet képes bevetni Ez tény.

8) Termés. Egy hold 24 vékát szokott adni. 1863-ban vetettem 30 kupát vagy 60 fontot, s lett 150 véka vagyis 60 mázsa. Minősége szinte mint a téli repczéé, mert csaknem annyi olajt ád.

9) Szorása. Ez leghajosabb, de mégis sikerült megtudnom. Előbb nagy lyuku rostán megrostáltam s annak utánna szorattam fel, mert gombjait a szél nem birhatván meg, a szem közé hullott vissza minden gomb. Azért mindenki előbb nagy lyuku börrostán rostáltassa meg, s azután szorja fel. Minthogy pedig igy sem tisztul ki tökéletesen, apróbb lyuku pléh- vagy börrostát használva, tökéletes tiszta, és bármely olajgyárba vagy boltba beadhatóvá teheti. Ha van repczetisztitó gép, aval is megtisztithatja a gomborkát.

Nagyon óhajtanám, ha ezen czikkem becses lapja hasábjain tért nyerhetne, annyival is inkább, mivel „Közlöny“-e többek kezén forog, mint a „Falusi gazda“; több bajtársam tehet kisérletet a gomborka vetéssel. Egyébiránt abba is megküldeni nem mulasztom el.

P. A.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Parajd, april hó.

Mint járta meg az aranyos ispion april 1-sö napját?

Néhány év óta kisebb nagyobb időközönkint egy ismeretlen gyalog, nadrágos egyén szokott megjelenni a Farkaslaka és Korond községei között fekvő ugy nevezett Kalanda hegyén átvonuló országutján, s fölhasználva az ide sóért jövő jámbor székely s román fuvarosok jószivüségét különbféle ürügyek alatt hol pénzért, hol e nélkül szekereikre felkéredzkedett; hol is a magyaroknak már sokszor kárthozott erényét: a vendégszeretetet álczául használva, előbb a mellette ülö, s utóbb rendre az ezzel egy társaságban jövő többi 3—4 fuvarosokat is palaczkjának sajátkészitményü bódító szerrel megmérgezett pálinkájával megkinálta, kiket, az ital után csak igen hamar eszméletleneket, pénzükből kényelmesen kirabolva, s ezután minden tekintet nélkül az évszak szigorára vagy más rosz emberek, mint szintén a megijedendő lovak által előidézhető életveszélyre, öntudatlan s utközepén hagyott. A szegény kirablottak utasok által megtaláltatván rendesen a közelebbi helységekbe: u. m. most két éve Korondra, ezelött pár hóval pedig F. Sófalvára vitettek be, hol orvosi ápolás mellett csak 3—4 nap mulva térhettek vissza eszméletükhöz.

Ezen méregkeverő látva egyfelől, hogy müködése bár bünös, de biztos keresetforrásul szolgál, másfelől pedig, hogy a megmérgezettek s az ápoló községek részéről tán semmi, vagy csak siker nélküli nyomozás történik, folyó év martius 31-e délelöttjén ujra megindult mérgezni, és pénzt rabolni. Ez okból, mint mai napon kiderült, Sz.-Udvarhelyen tul ismét gyalog megjelent, hol is 3 háromszéki só-fuvarost Parajd felé jöni találván, ezek egyikéhez pákei Csekme Ferenczhez azon ürügy alatt, hogy „mint behivott urlaubos rukkol befelé, mely miatt Parajdra kell jönnie“, felkérezkedett. Sz.-Udvarhelytől nem távol megállitja mind a 3-at, megkinálja kulacsából pálinkával, melyet midön kiürült 15 kr mellett átadja Csekménck azon meghagyással, hogy a városban tegyen bele fenyövizet, czukrot és fahéjjat, mint szintén tarisznyáját is a szekeren hagyva, azon biztatással tért el a város melletti hegyoldalon Szombatfalva felé, hogy majd itt éket beváraudja. Csekme a városbani etetés ideje alatt elvégzé az idegen bizományát, s kiindulva a más kettővel Szombatfalván innen találkozott az idegennel, honnan estére békésen beértek Korondra; itt az idegen unszolására beállottak a fogadóba, s általa böven megvendégeltettek borral. Az éjjet az idegen [illegible] A fogadóban még két csiki só-fuvaros is pihentetett, kiknek korai elindulásuk a háromszékieket is fölébresztette, s ezek szinte elindultak. A más két háromszéki só fuvaros ismeretlen levén ezen a vidéken, elöl Csekme hajtott az idegennel. Midön már jól kijöttek volt Korondból, az idegen megkinálta Csekmét az általa megtöltött kulacsból és kalácscsal, mit ez gyanutlan elfogadván, csakhamar eszméletlenül hanyatlott hátra székében, s a méregkeverő által minden nesz nélkül kiraboltatott pár forintjából; innen leszállván ment a 2-ik szekérhez, melyen egy kovásznai Molnár Lajos nevü szolgalegény hajtott, ezzel is csakhamar elbánt, hanem a harmadikhoz kovásznai Vajna Mózeshez ült fel, azt adva okul, hogy „a többiek alusznak, s nincs kivel beszélgetnie“; ezt is hasonlag megkinálta, de ez a kulacsot zsebre rakta, az italt pedig csak szájában tartotta, mit látva az idegen unszolta az ivásra előbb szép szóval, utóbb káromlás és késseli fenyegetéssel, melynek nyomatékot adandó lenyult csizmája szárához, ezt látva Vajna Mózes leölelte két karját, s tolvaj kiabálás között küzdött az idegennel, mintegy félóra hosszan; küzdés közt lerugatott ugyan az idegen a szekérről, de a tolvaj kiabálás között a Vajna szája is többször megtöltetett a mérgezett itallal, ki is 10 12 perez multával szinte eszméletét veszitve ejtette ki a gyeplöt kezéből, mit a gyalog kisérő idegen meglátván, felült Vajna mellé, s a gyeplöt átvéve fényes reggel hajtott át Parajdon az ettől távolabb eső kis Kükülló hidjáig, mialatt a Vajna harisznyájának lábszárát kivágva, a tárczát a benne levő sóskönyvvel és 135 frt tartalmával elrabolta, a viz martján hagyva az eszméletlen Vajnát és lovakat, ki később egy parajdi lakos által hozatott be a faluba. A más két fuvarosnak lovai ösztönszerüleg állottak be Parajdon két külön fogadóba, hol is a fogadósok látva az alvó gazdákat, ezek eltorzitott arczaiból, végtaguk rángásaiból s merevült szemeikből a már ezelőtt is elkövetett mérgezések után ezek ismétlését gyanitva, a közellakó jegyző Kádár Miklós urnál (ki közben mondva itt a legelső nadrágos jegyző) jelentést tön.

Ez fiatalságát meghaladó erélylyel, és tapintattal rögtön őrizet alá vétette az udvarhelyi utat, mely intézkedés eredményezte, hogy a két csiki fuvarostól megtudta a három mérgezett kilétét, éjjeli hálásuk körülményeit, és a velök volt idegen külsőjét. Ezután magához véve egy hütöst rögtön szekérre ült, intézkedvén egyuttal a mérgezettek gyógyitása-, és holmijok biztonságáról, s gyorsan Korondra lehajtatott, hol is a csendörökkel intézkedve, megtudta, hogy az idegen alig egy félórával az előtt indult el kendi fuvarossal, a derék jegyző sem vesztegetve időt, rögtön utána indult, Szentlélek táján találta is már a visszajövő fuvarost, ki fenyegetés után elárulta, hol szállott le az idegen? ki utközben diesekedett a fuvarosnak hogy: „ő ispion, ki mindennap egy aranyat kap, skinek mai tettét csak három nap mulva tudandja meg.“ A jegyző Szombatfalván a járásbeli dulló urnál az eseményt bejelentve, ennek erélyes intézkedése nyomán kiludódott, hogy az aranyos ispion, egy szombatfalvi csizmadia legény, kinek nője és gyermeke van, ki maga is bevallván mérgezését, jelenleg börtönben várja illő büntetését. Igy mentödött meg a parajdi ut egy veszélyes vén méregkeverötől egy fiatal jegyző erélye által.

. . . y.

Dézs, apr. 14. *)

A dézsi ev. ref. egyházmegye r. zsinatát folyó hó 10-én tartá, melyen először az egyházi főtanácsnak a mult évi közzsinat határozataira tett észrevételei tárgyaltattak. Sajátságos módja az egyházi törvényhozási eljárásunknak, hogy ámbár az egyházi főtanács küldöttei (deputatus) által résztvesz a közzsinat határozatainak hozatalában, s mégis azoknak érvényességét az egyházi főtanács elfogadása föltételezi. S igy megtörténhetik, hogy ugyanazon egyének, kik mint az egyházi főtanács küldöttjei a zsinati határozások alkotásában résztvettek, az egyházi főtanácsban, mint birálók állnak az ő befotyásukkal is hozatott zsinati végzésekkel szemben. S még feltünöbb ez anomalia, ha nem feledjük azt, hogy az egyházi főtanács saját határozataira nézve a közzsinat beleegyezését nem veszi igénybe. Anyaszentegyházunk ezen két törvényhozó testületének ily abnormis állása is sietteti azon „nyugodtabb idö“ bekövetkezésének forró óhajtását, mely egyházi államunknak a képviseleti alapon szervezése által e disharmoniát is orvosolni és kiegyenliteni fogja.

De lássuk az egyházi főtanács észrevételeit:

„A papválasztás szabályaiban tett ujabb módositásokat sem tartja elegendőnek, s csak is a választás eredményének érvényesitésére megállitott általános szavazat többséget fogadja el. S e kérdést a patronus kérdésével együtt tárgyalva“ véleményt kér beküldetni. K. S. Nem uj előttünk e tárgy, a mult évben megvitattuk bizottságilag, tanácskoztunk fölötte testületileg, s a mint emlékezhetünk, e tárgy a közzsinatnak szinte két napját vette igénybe, s éppen ezért óhajtottam volna, hogy az egyházi főtanács bővebben indokolta volna, miért nem találja kielégitőnek, s egyszersmind e tárgybani saját nézetét is tájékozólag közlötte volna, annál is inkább, mert a próba prédikálás megszüntetése és a XXII. canon értelmének ajánlott, de nem indokolt bővebb kifejtésétől oly következtetésekre is vezethet, melyek nem csak a szabad választás, hanem a protestantismus szellemével is ellentétben lennének. A papválasztás és a patronusi kérdés megoldása szoros kapcsolatban van.

A papválasztási szabályok által két czél elérése lenne nézetem szerint óhajtandó, először: hogy a hallgatók a választásban kiclégitve és nyugodva legyenek, és másodszor: hogy a pályázók közzül a legérdemesebb választassék meg. Az elsőt a szabad választás adja meg, melynek eredményét, a már elfogadott általános többség föltételezi; a második csak ugy érethetnék el, ha a patronusok — kik több müveltség, s igy nagyobb képességgel birnak, a pályázó egyének megbirálásában — az egyházi terhek hordozásával párhuzamosan két vagy több szózatolási joggal ruháztatnának föl szembe a rendes kepefizetőkkel. Különben oly sok oldalu és teljesen minden előfordulható eshetőségre kiterjedő szabályoknak hozatalát, melyek a szabad választásból természetesen folyó izgalmaknak egészben elejét vennék, csaknem lehetetlennek tartom, s az ily alkalommal megujuló zavarok okát nem egészben a szabályok hiányában, mint azoknak ignorálásában keresem. D. I. A patronatus, ha veszélyes lett volna, rég megdöntötte volna anyaszentegyházunkat, melynek létével eleitől fogva egybe vala kötve; sőt mután számos egyházaink csak is e mellett állhatnak fenn, az továbbra is megtartandó, És nem látok helyes okot az ellenszenv felköltésére, ha valaki több terüt hordva, több jogokban részeltetik s éppen ezért kimondatni óhajtom, hogy patronusnak tekintetheket hordoz, mint egy rendes kepefizető és

*) Az iró által beküldött könyvismertetés csak később ha láthat világot, mert lapunk el van foglalva.

Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

sék az, a ki legalább tiz annyi egyházi terez arányban részesüljön jogokban is. A segédpapok successiojának eltörlése a tractusok kihallgatása nélkül történvén, az ellen óvást kell jelentenünk. A. S. Ha óvást teszünk, akkor föltevődnék, hogy mi ezen eljárást bevégzett ténynek tekintjük, én sérelmet látok benne, azért annak ujboli tárgyaltatását óhajtom, annál is inkább, mert nem hiszem, hogy ennek üdvös következései lehetnének.

Az egyházi főtanács kérdésbe teszi. „ha valjon szükséges-e az egyház megyék ujbóli rendezése.“ D. I. Most, midőn nemzetünk a historiai jogokért küzd, nem látom okát az ezen alapon nyugvó egyházmegyék ujbóli ontásának, a mi ezenkivül is nagyon sok akadályokkal lenne egybekötve. K. S. Ezen véleményt osztom, de mégis oly egyes ekkléziák, melyek a központtól távol feküsznek, egy szomszéd közelebb eső központhoz csatolása óhajtandó, azonban csak is az illetők kihallgatása és beleegyezése után.

Az egyházi főtanács többi észrevételeire is megtevén a r. zsinat a maga feleletét, az esperes örömmel jelenté, hogy a mult évben a közzsinat ellátására begyült összegből 347 o. é. frt maradott meg, mely megtakaritás a dézsi egyház tagjainak buzgósága, de különösön főgondnok Pataki Dániel és lelkész Kovács Samu közreműködésöknek köszönhető, midőn ezért az illetőknek a tractus nevében ujból elismerő köszönetét nyilvánitja, egyszersmind tudatja, hogy még az őszi r. zsinat a 47 o. é. frtot a közelebb alakult egyházmegyei olvasó-társaság gyámolitására, a 300 o. é. frtot pedig az özvegy-árvai pénztár alapjához csatoltatni határozta. És a mint ez alkalommal értesültünk, a fenirt összeggel a jótékony intézet 1000 frtot meghaladó tőkével bir; azonban ezen alapból csak is 200 frt van minden esbetőségek közt az intézetnek biztositva, a többi nagyobb rész a régi számitás nélküli kezelés következtében apróbbnál apróbb összegekben van, részint egyházi, részint világi egyéneknél, a törvényszabta biztositás nélkül kiadva kamatra.

(Folytatjuk.)

Az Erdélybe jött magyarországi szükölködők számára.

Nemes Udvarhelyszék dulói járásai pénz-adományaiból, és terményekbeni ajándékai elárusitásából — a t. cz. tisztség, folyó aprilis 9-kéröli kisérvényével, 1,530 frtot 50 krajczárt küldött be a központi pénztárba.

— Ns. Brassóvidék községeitől és sz. kir. városából, hasonló czimekeni bevételek összege gyanánt, az illető tkts tanács utján jelen aprilis 11-dikéröli fölterjesztése mellett, ugyan csak a központi pénztár gyarapitására 1,126 frt $70^5/_{10}$ kr érkezett be.

— Szász Régen város majorsági pénztárából a helyhatósági tekintetes tanács april 22-dikéröli értesitvénye mellett, 100 forint küldetett az inségügyi központi bizottság rendelkezése alá.

— Ns. Kolozsmegye fiókbizottságától, Gyalu helységéből, s az erről nevezett járás Lapistya, Marisel, Oláh Fenes, Szász-Lóna és Sztolna falvaiból, pénzadományokból, és ajándékozott termények elárusitásából, april 23-dikáröli kisérvényével 41 frt 6 kr juttattatott be az érdeklett központi pénztárba.

Mindazon emberbarátoknak, a kik az elsorolt összegekhez nemes adakozással járultak, s a nagy csapás folyását sajgó sebeit a könyör balzsamával gyógyitni szivesked tek, a szenvedők nevében hálás köszönetet nyilvánit.

Kolozsvárt, april 27 kén 1864.

Az inségügyi közp. k. bizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Jelentés. A helybeli rom. kath. fögymnasiumi dalárda, és ev. ref. főtanodai zeneakar által f. hó 24-kén a városi tánczteremben a magyarországi szükölködők javára rendezett zene-, ének- és szavalati akademia jövedelme volt 345 frt o. é. a kiadás volt 54 frt o. é. maradt tehát tiszta jövedelem 291 frt, melyet t. cz. Stein János ur 300 forintra egészitett ki. Midőn ezen jelentésünket megtesszük, egyszersmind hazafiui kötelességünknek ismerjük a nagy érdemü közreműködöknek, t. cz. Stein János urnak, valamint Biasini Domokos urnak, ki a városi tánczermet a jótékony czél iránti tekintetből ingyen engedte át, nyilvános köszönetet mondani.

A helybeli rom. kath. fögymnasiumi és ev. ref. főtanodai karok által megbizott rendezők.

Kolozsvárt, april 28-kán 1864.

Takács János,
ev. ref. tanár.

Berecz Antal,
rom kath. fögymnasiumi tanár.

— A magyarországi szükölködök javára M.-Kajanban m. Komis Drusianna urhölgy 132 frt 40 krt gyüjtött s küldött be szerkesztöségünkhez, melyet a központi bizottmányhoz kézbesiteni kedves kötelességünknek tartunk A nemes keblü adakozók névsora itt következik: Komis Elekné 10 frt, Komis Drusianna 2 frt, Gáál Gyula 2 forint, Mohai Károly 5 frt, keszüi ref. magyar lakósok 90 kr, keszüi ref. megye pénztára 20 kr, Keszüből egy valaki 30 kr, Komis Julia 1 frt, Komis Polixena 1 frt, keszüi ref. oskola-tanító H. I. 20 kr, Gáál Péter 25 forint, Komis Lajos 10 frt, Nagy József 4 frt, Müller 1 frt, Rohonczi 1 frt, Csobánczi 1 frt, Ganenczi Gergely 1 frt, Hosszu Józsefné 2 forint, Veres Mihály 1 frt, Szekeres 1 forint, Ágotha Elek 5 frt, Nekitti Leo 50 kr, Rácz Ferencz 1 frt, Duha Ferencz 1 frt, Málos Péter 1 frt, Simon Lászlóné 1 frt, özvegy Henter Farkasné 1 frt, Száva Eliza 1 forint, egy valaki 1 frt, Bágyi Ferencz 1 frt, Wolff Alien 50 kr, Áron Gidali 40 kr, Bányai Felix 50 kr, Gombos Sándor 20 kr, Thuri 1 forint, Korodi János 1 frt, Nagy Istvánné 1 forint, Hersch Joachil 40 kr, Szilágyi Bálintné 20 krajczár, Tóbiás Ida 1 frt, Gothárd Józsefné 1 frt, Gothárd Sándorné 1 frt, Moga Jakabné 1 frt, Kabos Kálmán 3 frt, Vinkler Frigyes 4 frt, Derebant 2 frt, Weis Márton 1 forint, Schillinger József 1 frt, Levi 1 frt, Ujvári 1 forint, Száva Lajos 2 frt, Fayler Mihály 1 forint, Hosszu Theophil 5 frt, Papp László 1 forint, Thuri Pálné 3 frt, b. Inczédi Zsigmond 1 frt, Thuri Elek 2 frt, Kozma Ferencz 1 frt, Szabó József ref. lelkész 10 kr, Lázár János 10 frt, Roska Márton 1 frt, összesen 132 frt 40 kr.

— Dr. Haynald, erdélyi rom. katholikus püspök ő nmlga ügye, a bécsi „Presse“ szerint oly fordulatot vett, mely szerint a köztiszteletben álló egyháznagy és hazafi visszaléptéről egyelőre többé nincs szó.

— Ő Felsége april 22-ről az erdélyi tartományi gyülés folytatásá folyó évi május 23-dikán kezdődöleg megparancsolni méltóztatott.

— Szemere Bertalan neje Magyarországról visszautaztában Bécsben ő Felségénél kihallgatáson volt.

— A forradalom a lengyeleknek eddigelé mintegy 500 millió forintba került, ha igaz. De szinte hihető is, miután az orosz kormány a legkisebb ürügy alatt is — többnyire igazságtalanul — elkoboztatja a birtokot.

— A „G. Korr.“ szerint a bécsi kormány csakugyan felfogja állitni a figyelő hadsereget az oláhországi határszélen, ha Bukurestben más nótát nem kezdenek fúni, mert ez a mostani egyáltalában nem kedvelt Bécsben.

— Az „Elorzott végrendeletek“ czimü regény május hó közepén ki fog jöni sajtó alól. Ez okból kéretnek a t. cz. gyüjtők, hogy iveiket május hó 15-kéig küldjék be, mert azon túl a könyv csak bolti áron lesz kapható, és csak az addig bejött becses előfizetők nevei jelenhetnek meg nyomtatásban.

L. Bodor László.

— Államadósságok. Moser „Zeitschrift für Kapital und Rente“ czimü folyóiratában össze vannak állitva 17 különböző államnak 1861. jan 1-jétől 1863. oct. 1-jéig, tehát $2^3/_4$ év alatt csinált ujabb adósságai, melyek kerek számban nem kevesebb mint kilencz ezer millió frankra rugnak, ugy hogy egy egy évre több mint három ezer millio, s egy hónapra több mint 250 millió esik. Ez adósságokban legnagyobb részök van az északamerikai Egyesült-államoknak, hol a belháboru öt ezer milliót nyelt el, a mihez még a déli államok részéről 75 millió járul. Ezután következik Olaszország 1721, Oroszország $391^1/_2$, Austria $382^1/_2$, Francziaország 350, Törökország 350, a német közép államok 188, Poroszország 18, Schweitz 38, Keletindia 175 millióval stb. Az összes kilencz ezer milliónak csak 18-ad része, t. i. öt száz millió vétetett föl termékeny czélokra, különösen vasu'épitésre (igy nevezetesen a német közép-államok, Poroszország és Schweitz részéről), a többi 17 részt mind egyéb állami költségek, különösen a hadseregek emésztették föl.

— István főherczeg Bécsbe hivatása, mint a bécsi „Presse“ értesül, legszorosabb kapcsolatban van a magyar kérdéssel. Egy másik centralista lap, az „Oesterr. Zeitung“ jobban akarja tudni a dolgot, s azt mondja, hogy István főherczeg nem a magyar ügyben hivták Bécsbe, de azt nem mondja meg, milyen ügyben.

— Nagyszerü bikaviadal volt a napokban, Berényben. Egy ottani mészáros egy 15 mázsára becsült hatalmas bikát vásárolva, a mint a vágóhidi istállóba behajtotta, a bikának nem tetszett a barátságtalan szállás, s a rétnek iramodott. A kutyák azonban a mészáros udvarába terelték, a hol reájok zárván a kaput, elkezdődött a viadal; de az ottani mészárosok nem igen diesekedhetnek a spanyolok ügyességével, s igy minden fáradozásuk hasztalan volt. Utoljára is a városnál tettek jelentést, s eljöttek az ugynevezett puskás emberek s megkezdték a lövöldözést. De ezek aligha jó helyt látták a czélpontot, mert a lövések nem találtak, a bika pedig nem akart meghunyászkodni az egyszerü puffogatásra. Ez alatt több mint ezer ember gyült össze az utczán; sokan a keritésre mászva bámulták a küzdelmet, mig egyik lövés a bikát szemén találta. Épen azon pillanatban a nagy teher alatt a deszkakerités lezuhant, s a böszült állat a résnek iramodva, szétugrasztotta a bámulókat, mig végre az utczán egy másik golyó lábát sérté meg, mire aztán összerogyott, s több baltavágás után kiadta párját. Az egész történetben szerencse volt, hogy embersérülés nem történt.

— Csehországban, Pilsenben egy erdőkedvelő egy madár-órát készitett, a mennyiben bizonyos madarak ébredésének és énekének óráját megfigyelte és feljegyezte. A csalogány után, mely csaknem egész éjen át csattog, a pintyőke, mint minden madár közt legkorábban kelő, adja az első jelt. Éneke pitymallat előtt $1^1/_2$—2 órával hallatszik. Utána a fekete fejü barázdabillegető kezdi énekét, mely $2^1/_2$—3 óráig tart, és a csalogányéval versenyezhetne, ha oly igen rövid nem volna: $2^1/_2$—3 órától a fürj szól. 3—$3^1/_2$ órától kezdve a veresbegy hallatja trilláit. $3^1/_2$—4 után a feketerigó kezdi rá, mely minden dallamot oly könnyen megtanul, hogy egy franczia annyira vitte, hogy vidékén minden feketerigó a marsellaiset fütyölte. Ő ugyanis egy a fogságban a marsellaisere megtanitott feketerigót szabadon bocsátott, az aztán vad rokonainak tanitója lett. $3^1/_2$—5 órától fogva a czinege dalol, 5 $5^1/_2$ órakor a veréb kezd csipogni, a mikor már az álmos tejárusnök és tehénpásztorok is elkedik reggeli éneküket.

— A havat temérdek fekete rovar*) lepte el. Pár hét előtt mindkét erdélyi politikai lapban, mint különös tünemény közöltetett a testvérhon egy vidékéről tett azon tudósitás, hogy ott „a havat nagymennyiségü fekete rovarok lepték el.“ Azon kis fekete bogárkák, (melyeket én tudományos néven megnevezni nem tudok, de nevezze meg helyettem a kedves Brassai bácsi), megjelenésében semmi különös, mint az éppen nem csuda dolog, sőt nem is ujság. A kis bogárkák hideg téli napokon a fák — különösen a tölgy- és cserfák — kérgein, apró ágaikon s leveleiken lanyáznak, s midőn az idő lanyhára fordul, különösen eső felhők vannak, akkor milliardokként a fák ágairól, leveleiről szélyel és leugrálnak s ellepik a havat, mintha puskaporral behintették volna. Az erdőktől távol eső helyekre a szél által röpitett leveleken, s az olvadó hó vize által vitetnek. Mi hasznok van az emberekre nézve ezen kis bogárkáknak? azt megmondani nem tudom; de azt tudom, hogy téli élelmül szolgálnak a köznyelven ugy nevezett hosszu farku hamvas czinkéknek, melyek ezeken kitelelve, nyáron át sok ártalmas rovarokat emésztenek föl. Zordon téli nap alkonyán, kivált, ha másnap eső vagy fergeteg következik, keresse ama tüneményt közlő az erdők setétét, s ott fogja találni ágról ágra röpkedve száraz levélkéken hintázva a cziczegő czinkéket, s meglelheti, mily gyorsan szedegetik le piczin szájaikkal a levelekről azon apró fekete rovarokat. Az erdőn a havas vadászai jól találják magokat, midőn a kis bogárkák ellepték a havat, mert akkor igen jól hajtanak hü kutyái, nem a havat ellepett bogárkákért, hanem a vadászásra kedves lágyidőért. A hó vat belepő bogárkák megjelenéséhen nincs semmi különös.

Bod Károly.

*) Kérdés. Mondja meg nekem, a ki tudja, mint lett a bogár rovar? s ha már rovár, miért nem rovár? Igazán a bog éppen ugy el van áradva azon állatok testén, mint a rov vagy rovátkok; de bogár mindenesetre jellemzőbb és kedvesebb hangzásu is, mint a rovar. Közlő.

Nemzeti szinház. Szerda april 27-kén. „Alvajáró“ opera 3 felv. Elvirot Dalnoki énekelte egy nehány gixert kivéve elég jól, Amina Dalnoki Rózában jó személyesitőre talált, a 3. felv. finale igen szép volt.

Csütörtök april 28 kán. „A jól őrzött kis leány“ és „Az égben“ czimü vigjátékok. Az elsőben a kis Ronai Mari igen kitünő volt; valamint Mandoki és Szabó Pepi is méltó dicséretet érdemelnek. A másik darabban az oroszlán rész Follinusnőnek jutott, átgondolt találó játéka, finom mozdulatai tetszettek. Szabó Pepi kedves kis fiu volt. Közönség szép számmal.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 26. Az értekezlet hétfőn teljes számmal összeült. Elnökké egyhangulag Russelt választották. A „Wiener Abendp.“-nak egy londoni sürgönye szerint legelőbb is inditványozva lön az ellenségeskedéseknek szárazon és tengeren elleges megszüntetése a fegyverszünet megkötéseig, mindazonáltal a fenálló kikötői-zárlatoknak érvényben tartása mellett. A hadviselő hatalmak meghatalmazottjai a javaslatot elfogadták tárgyalásra, előbb azonban kormányaik utasitásait kérendik ki. Erre megjegyzi a „W. Abp.“: Habár ama záradék folytán, mely az inditványhoz van ragasztva, s a mely a tengeri ostromzár tovább fenállását kivánja a fegyverszünet alatt, alig várható, hogy Austria és Poroszország ily javaslatba beleegyezzenek, mind a mellett a kabinetek közti tárgyalások semmi esetre sem szakadhatnak meg, még kevésbé várható, hogy ezáltal a német és nyugati hatalmak közti barátságos viszonyok meglazuljanak.

A felsőház f. hó 21-diki ülésében Russell gróf Carnarvon lordnak az értekezletre vonatkozó interpellatiójára igy válaszolt: „Az értekezlet összeülésére vonatkozólag ki kell jelentenem, hogy a német szövetség-gyülés meghatalmazott kinevezésére levén felhiva, Beust bárót nevezte ki, a ki a szász ministerelnöki, bel- s külügyministeri különböző állomásokat tölti be. Ő kénytelen volt intézkedéseket tenni e ministeriumok ügyeinek kezelése iránt Dresdából távolléte alatt, s következőleg azt hitték, hogy hétfő előtt nem fog megérkezni. Midőn az értekezlet tegnap összeült, tudva lön, mikép Austria s Poroszország követeiknek szigoruan meghagyták, hogy csak akkor jelenjenek meg az értekezleten, midőn a szövetség gyülés képviselője is jelen leend. A fegyverszünet iránti interpellatióra nem válaszolhatok, azonban talán mégis szabad kimondanom, hogy midőn az értekezlet hétfőn, mint remélem, összeülend, az kétségkivül mindezen kérdéseket megfontolás alá veendi. Mindazáltal világos, hogy nem igen bizeleghetünk magunknak jó eredményre eljutással, ha a két ház tagjai naponkint interpellatiókat tesznek az iránt, hogy mit fognak bizonyos esetekben tenni a kamra ministerei.“

Garibaldi 22-dikén csakugyan elutazott Angliából. Elindulása előtti napon magos látogatója volt: a Walesi herczeg. Az angol néptől következő tartalmu iratban vett buesut:

„Legszivesebb köszönetemet nyilvánitom az angol nép és kormánya iránt az elfogadásért, a melyben én e szabad országban részesültem. Föleg a végett jöttem ide, hogy köszönetet nyilvánitsak az irántam és hazám iránt tanusitott rokonszenvért s e czélom el van érve. Óhajtottam volna teljesitni angol barátim kivánatát s mind azokra a helyekre elmenni, a hová meghivtak; de érzem most, hogy nem teljesithetem mind e tartozásaimat. Ha némely barátimnak némi kiábrándulást és alkalmatlanságot okoztam, bocsássanak meg; de nem vonhatom el a határvonalat, a meddig látogatásaimat kiterjeszthetném, s mostanra ez legyen hála- és bucsuszavam. Azonban remélem, talán nem sokára visszatérhetek, hogy barátimat Anglia házi életkörében láthassam s teljesithessem egy némely tartozásomat, a melyek engem ez ország nagylelkü népéhez kötnek, s a melyeket egészen leróni, érzem, hogy erőm feletti. London, april 22.“

E bucsuszavakból ugy látszik, hogy Garibaldinak csakugyan nem egésségi állapota röviditette meg Angliában mulatását. A „Standard“ erre vonatkozólag egy angolnak következő levelét közli: „Az a nézet, hogy Garibaldi rögtöni elutazásának oka egésségi állapota volna, hamis. Én nála voltam ma reggel. Én ő tőle magától tudom, hogy Garibaldi nagyon képes a reá vidéken váró ünnepélyeket elviselni s tőle tudom, hogy egésségé idejövetele óta csak javult. Miért megy el tehát? Megmondom önnek. A kormány egyik tagja, (meg is nevezhetem öt) hozzá ment s megjegyezte előtte, hogy ez országban való időzése a kormányt zavarba hozza, mert a franczia császára vonakodik Angliával bizalmas viszonyba lépni, mig ellensége (igy nevezi Garibaldi tábornokot,) az országban van. S az olasz tábornok, már annak lehetősége fölött is csodálkozva, hogy az angol államférfiakat kényszeritheti a franczia befolyás, vállat vonitva mondja: „Jól van tehát, én elmegyek!“ De Garibaldi Anglia népének vendége, s én meg vagyok róla győződve, ha az angol népnek értésére esik, hogy miként játszik vele a kormány, akkor egyhangulag igy fog felkiáltani: „Jobb ministereinket változtatnunk, mintsem oly férfiakkal birnunk, a kik egy idegen uralkodó parancsát teljesitik, s pedig annyira, hogy még Anglia köztiszteletben álló vendégét, Garibaldit is elüzik!“ Ismétlem, a mit mondtam, s levelemhez névjegyemet melléklem annak biztositásául, hogy a föntebbieket nem állitom könnyelmüen. Garibaldit az országból ez a szabadelvü ministerium kergeti el, még pedig Lajos Napoleon parancsára, melyet Clarendon lord hozott el. Az angol nemzetet soha sem sértették még meg ily gyalázatosan, s a politikai pártnak meg kell halnia, a mely e sértést előidézte.“

Franciaország. Páris, apr. 25. Czartoriski herczeg néhány nap előtt a császárnál volt kihallgatáson s azután távirati meghivás következtében Rómába utazott. A császár nagy érdeklődéssel hallgatta a herczegnek Lengyelország helyzetéről való felvilágositásait,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

sajnálatát nyilvánitván, hogy az európai hatalmak magatartása nem engedte meg neki, hogy a lengyeleknek segitségére lehessen. Mindamellett még mindig nem mond le a reményről, hogy valamit tehetni fog a jó ügyért, ha t. i. sikerülend az értekezletet congressussá átalakitnia.

Pétervári hirek szerint Oroszország el van készülve rá, hogy az értekez'et csakugyan európai congressussá változik át, a melyen aztán a lengyel kérdés is szönyegre jönne.

Németország. Berlin, apr. 21. A „Patrie"-nak irják, hogy Bismark ur folyó hó 4-röl sürgönyt intézett Sydowhoz, Poroszországnak a szövetség-gyülésnél levő képviselőjéhez, a melyben kijelenti eszméit, a londoni értekezleten levő szövetséggyülési képviselőnek adandó utasitásokat illetöleg, s azt mondja, hogy hasztalan lenne ez utasitásokban „a dán monarchia épségéről" szólni, mihelyt az épség magyarázata a szövetség-gyülés keblében vitákat s nehézségeket fogna elöidézni. Másrészről Bismark azt az óhajtását fejezi ki, hogy a szövetség-gyülés czélzást tegyen egy jogi itéletre, „az öröklési rendszer iránt; az e tárgyban választott-birósági hatalom visszautasitása végett." Hozzáteszi, hogy a szövetséggyülés nem nyilatkozván határozottan a herczegségi kérdés megoldásának eszköze iránt, fölösleges dolog lenne, ez utasitásokban Schleswigről s Holsteinről ugy szólni, mint a melyek „a dán monarchiában" vannak bennfoglalva. E szerint a porosz minister ama monarchia elleni egész ellenséges indulatát ki fejezi. A kieli kikötőt illetöleg, a „melyet Angolország bizalmatlansággal tekint", Bismark abban a véleményben van, hogy arról nem kell szólni az utasitásokban, nehogy az külföldön rosz hatást idézzen elő; fentartván, azonban e kérdésnek az értekezleten megpenditését. A sürgöny nem kétkedik Rendsburgnak szövetségi erődde átalakitása iránt, s szerinte ezt meg lehet emlitni az utasitásokban. Bismark szerint a födolog, a mit az utasitásokban a szövetséggyülés képviselője figyelmébe kell ajánlani: „a herczegségek függetlensége s egysége."

Oláh-Moldvafejedelemség. Bukurest, april 24. Az utóbbi kamaraülésben a ministerium hitelengedélyezést kért nyolcz millió piasterre, a melylyel a Szereth mellett, külellenség elleni védelmül állitandó tábor költségeit fedezze; s az engedélyezés sikerében állását kötötte. A kamara azonban 68 szavazattal 19 ellen meghatározta, hogy éppen azért, mert a ministerium a tábor kérdését kabinet kérdéssé tette, a mi ugy lehet, a kamara fel szlatását fogja eredményezni, előbb a földbirtokviszonyokat szabályozó törvényt kell ellátnia, a mely az egész népet sokkal közelebbről érdekli.

Franczia lapokban közlött távirati tudósitások szerint Kotzebue bessarabiai orosz hadparancsnok rendeletet kapott Pétervárról, hogy tartsa készen magát a dunai fejedelemségekbe való benyomulásra. Erre Kotzebue tudtára adta az oláh kormánynak, hogy ő egy pillanatig sem fogja a moldovai határokat tiszteletben tartani s megkezdi hadműködését, mihelyt a lengyelek kisérletet tennének a moldovai határszélen át Oroszországba beütni.

E fenyegetés következtében történhetett, ha igaz, a mit a „G. Corr."-nek Galaczból irnak, hogy egy Romániban, állitólag lengyelek- és magyarokból szervezkedett 3—400 főnyi felkelő csapat három főbb tisztjét Kuza fejedelem elfogatta s Duca ezredes felvigyázata alatt az országból kiutasitotta.

Ujabb. Berlin, apr. 26. Károly s Albrecht hgek és a hohenzollerni herczeg visszaérkeztek Schleswigből; a koronaherczeg ott maradt, s a mint állitják, követni fogja a hadsereget Jütlandba.

— Frankfurt, april 26. A harminczhatos bizottmány ügyvezető választmányához eddig 810 aláirás érkezett a német országgyülési tagoknak (a herczegségek kérdését illetöleg) jog fenntartása tárgyában; köztök vannak csaknem mind, vagy teljes számmal a legtöbb közép és kis állam követkamaráinak tagjai. A bizottmány reméli, hogy a legközelebbi héten 1000—1200 aláirással juttatandja illető helyére a jogfenntartási okmányt, és hogy azt ugyanakkor közzé is fogja tehetni.

— München, apr. 25. A képviselő-kamra 148 tagja közül 100 már beadta jóváhagyását a Schleswig Holsteint illető tiltakozáshoz; a még hiányzóké is legközelebb váratik.

— Kopenhága, apr. 25. Ide 23-ról azon tudósitás érkezett, hogy e hó 21-én a negyedik hadosztály előörsei az ellenséggel csatáztak, s az utóbbi másnap megszállotta Horsens várost. Fridericia körül semmi nevezetes esemény sem történt. A külügyministerium f. hó 24-röl esti 9 óráról jelenti: Az ellenség a hidfőnél s a düppeli hadállásban dolgozik, s Rakebüll és Alsund közt erősbiti tüztelepeit. Ma minden csendes. Fridericia előtt semmi sem történt. A király Kopenhágában naponkint meglátogatja a kórházat.

Gabonaár Kolozsvártt április 28-kán 1864.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 3 frt 36 kr. Elegybúza 2 frt 74 kr. Rozs 2 frt 68 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 40 kr. Törökbúza 2 frt 10 kr. Pityóka — frt — kr. Marhahús ü 14 kr.

Bécsibörze *Aprilis 29-kén:* Nemzeti kölcsön 79.90. 5% Metalliques 72.30. Bank-részvény 774.—. Hitel-részvény 192.40. Váltó Londonra 114.10. Ezüst 113.25. Arany 5.44.
1860-diki Állam kölcsön 95.75.
Aprilis 27-kén: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 74.75. Erdélyi 71.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 12508. 1864. **Pályázat.** (113) (1—3)

A kolozsvári kir. jogakademiánál az „erdélyi jog-történelem és az erdélyi magyar és szász magánjog" tanári széke ürességbe jövén, melylyel egy rendes tanár kinevezése esetében 1050 frt o. é. évi fizetés a rendes időszakonkinti előléptetési joggal 1260 és 1470 frt fizetésbe és 105 forint tanpénz-átalány, ha pedig rendkivüli tanár neveztetnék ki 630 - 945 forint o. é. fizetés és 52 forint 50 kr. tanpénz-átalány van összekötve; ezen tanári állomásra oly móddal nyittatik meg ezennel a pályázat, hogy azok, kik ezen tanári szék elnyeréseért folyamodni kivánnak, az erdélyi kir. fökormányszékhez intézendő folyamodásukat, ha már most valamely tanintézethez tartoznak, az illető intézet igazgatósága, ha pedig más közhivatalban állanak, illető elöljáróságuk utján, különben pedig közvetlenül **folyó évi Junius hó 4-éig** terjeszszék fel a kolozsvári kir. jogakademia igazgatójához cs. kir. nyugalmazott főtörvényszéki tanácsos Istváffy Pál urhoz, ebeli kérvényükhöz cs. tolván korukról, állapotukról, vallásukról, erkölcsi és politikai magukatartásáról, továbbá az általuk bevégzett tanulmányokról, a netalán letett pályázati vizsgáról, vagy irodalmi dolgozatukról, ugy szintén az általa nyert tudori rangról, eddigi alkalmaztatásukról a tanitói pályán, vagy gyakorlati nyilvános szolgálatban, különösen a nyelvek tudásáról szóló bizonyitványokat.

Végre nyilvánitsák azt is, minő nyelveken képesek az illető tantárgyakat előadni? valamint azt is, valyon rendkivüli tanári állomást hajlandók-e elfogadni?

Az erd kir. Fökormányszéknek Nagy-Szebenben, Aprilis 28-án 1864-ben tartott üléséből.

Sz. 207. 1864 **Hirdetés.** (116) (1—3)

polg.

Szabad királyi Zilah város törvényszéke, mint gyámhatóság részéről közhirré tétetik, miszerint mult 1863 év Junius hó 9-kén végrendelet hátrahagyásával elhalálozott zilahi legidősb Patantyus Ábrahám Gábor hagyatéka tárgyalására és végrendelete kihirdetésére folyó 1864. évi **május hó 30-ik** délelött 9 órája ezen városi törvényszék helyiségében kitüzetett, mihez képest fölhivatnak mind azok, kik ezen hagyatéki tömegből valamely jog czim alatt valamit követelnek, a fent kitüzött határidőre vagy személyesen vagy megbizottjaik által anyanyival inkább jelenjenek meg, mivel az eddig be nem adott követelésük, azután csak is törvényes uton érvényesittetve fognak tekintetbe vétetni.

Kelt Sz. kir. Zilah városa 1864. Aprilis 5-kén tartott polgári törvényszéke üléséből.

Szám 1431 1864. **Hirdetmény.** (117) (1 3)

polg.

Ns. Marosszék idl. törvényszéke által gróf Teleki Miklós ur kérésére fia gr. Teleki Oszkár p. t. k. 273 §. értelmében vesztegetőnek nyilvánittatván ki, ez azon megjegyzéssel tétetik közzé, miszerint személye- és vagyonára nézve gondnokul Sáromberken lakó gróf Teleki Sámuel ur neveztetett ki.

Nemes Marosszék idl. törvényszékének, M.-Vásárhelytt 1864 April 23-kán tartott üléséből. Gáál Lajos m. k. idl. törvényszéki elnök

Sz. 30. 1864. **Hirdetmény.** (104) (3—3)

A szamosujvári cs. kir. postahivatalnál szükségeltetik egy, vizsgát kiállott, a postakezelést jólértő segéd (expeditor.)

Ezen állomást, mely illő fizetéssel van egybekötve, elnyerni kivánóknak szükség, hogy a hazai nyelveket tökéletesen birják és illő bizonyitványokkal legyenek ellátva.

A szükséges kellékek mellett előny adatik annak, ki biztositékot is tehet

Ez iránt értekezhetni a szamosujvári cs. kir. postahivatalnál.

NEM HIVATALOS.

(119) (1—2)

1 véka tiszta **Bükköny** . . . . . 2 frt

1 „ vegyes az az ⅔ Bükköny ⅓ Zab . . . . . 1 „ 60 kr.

kapható közép-kapunál lévő gabona kereskedésben 1-ső szám.

(111) 30/4 (2—6)

Az állam-nyereményi sorshuzásra ¼ eredeti sorsjegy csak **1** frt **30** kr o. ért. papirpénzben.

A közelebbi huzás folyó év május 25 és 26-án leend, — főnyeremények ezüst forintban 200,000, 150,000, 130,000, 120,000, 115,000, 110,000, 104,000, 100,000, 50,000 sat.

Minden államsorsjátékok között ez kinálkozik a legnagyobb és legbiztonyosabb nyereményekkel, minthogy minden sorsjegyhez még egy ingyen szabadsorsjegy jár. A nyeremények kiszolgáltatását, az alább irt **fő kezelő** egész készséggel elvállalja, mint a kinek kezéből kerülnek ki, csak nem minden eddigi fő nyeremények:

Egy eredeti egész részvény jegy . . . . **5** frtért.

„ „ ½ „ „ . . . . . **2** „ **50** krért

mindég kapható, és a pénz béküldése után azonnal bérmentve küldetnek meg.

SELLE RUDOLF,

Majnai-Frankfurtban központi főkezelő.

14,811 nyeremény. Egy millió 385,430 forint.

(112) 30/4 (1—5)

Bajor királyi állam-vaspálya-kölcsön
4 millió 680,544 ezüst forintban.

Főnyeremény: 25,000, 2-er: 20,000, 2-er: 18,000, 8-szor: 16,000, 15,000, 8-szor: 14,000, 8-szor: 12,000, 21-szer: 10,000, 8-szor: 8,000, 8-szor: 7,000, 8-or: 6,000, 15 ör: 5,000, 3,000, 42-szer: 2,000, 47 szer: 1,000 és igy tovább lefelé, 27,600-szor: 8 frt legkissebb nyeremény, melyet minden kötelezvénynek el kell nyernie. A legközelebbi huzás lészen

folyó év május 17-kén.

Ezen huzásra egy sorsjegy ára **1** frt., hatnak **5** frt., tizenháromnak **10** frt., huszonnyolcznak **20** frt o. é.

E szerint mindenki egy forint csekély betétellel a fenirt nyeremények egyikét megkaphatja.

A megrendelések az összeg beküldése után azonnal pontosan teljesittetnek, és a hivatalos sorshuzási jegyzékek a résztvevőknek ingyen szolgáltatnak ki.

A résztvenni akarók szivesked jenek minél előbb az alólirt állam-érték kereskedéshez folyamodni. **BEUSCHL ADOLF**, Majnai-Frankfurtban.

(115) **Kiadó ker.** (1—1)

külső középutczában 123 szám alatt. Értekezhetni párisutcza 208. sz. a.

(114) **AJÁNLAT.** (1—1)

Egy, a házi gazdasszonykodásban is igen avatott, ügyes és főleg a selyemtermelésben nagyon gyakorlott magános nő, a már bekövetkező selyemtermelési idényre ohajtja a selyemtermelés körüli dús ismereteit jutányos feltételek mellett bárhol is igénybe vétetni. A királyhágón túl állandó szolgálatra is vállalkozik. Jeles képességéről az öt méltán ajánló t. cz. Balogh Pálné urasszony bővebb értesitést is nyujt a b.-monostorutczában, 180 sz. alatti Csorey-féle ház földszinti részében.

Folyó év május 25 és 26-án leend a frankfurti pénz-sorsolás

első nyeremény-huzása.

Nyeremények: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000 forint, 2-szer: 20,000, 15,000, 12,000 és 10,000 forint sat. sat.

Egy egész eredeti sors-jegy ára **5** frt., egy fél **2** frt **50** kr., egy negyed **1** frt **30** kr.

Minden megrendelés, a legcsekélyebbig, pontosan fog teljesittetni; sorshuzási tervek és sorjegyzékek ingyen. (100) 30/4 (4—10)

Ifj. **Lindheimer Jakab**, Majnai-Frankfurtban.

A NEMZETI SZÁLLODA
KOLOZSVÁRTT

folyó 1864-dik év május 1-étől kezve azon előnynyel bir, hogy a cs. kir. postahivatal földszinti szobáiba költözvén, a t. utazók mindjárt megérkeztökkor kényelmes szállásba léphetnek, s megkimélvék a podgyász-szállitás kellemetlenségeitől. Mindemellett a saját alkalmatosságaikon utazók számára is elegendő istálók és kocsiszinek vannak fenntartva, a nélkül, hogy a posta utazó kocsik legkisebb szorulást vagy alkalmatlanságot okoznának.

Alólirt bérlő ez előnynek megfelelőleg már eleve gondoskodott, hogy a t. cz. szálók minden kényelmének és igényeinek eleget tegyen, a fő. ést nevezetes pesti szakács látandja el; a pincze b Kemény István-féle hires csombordi **rizling- és érmelléki bakator**, valamint más kedves fajborokkal bőven el van látva, a szoba- és étel-árak tetemesen leszállitvák, a gyors és pontos szolgálat pedig minden igénynek tökéletesen magfelel.

A fentebbi előnyökről, az ételek jóságáról, a borok valóságáról, a mérsékelt árakról és pontos szolgálatról kezeskedvén, alólirt bérlő folyó 1864-dik évi május hó 1-ső napján estve fényes megnyitást rendezend, mely alkalommal a még a mult farsangon jóemlékezetben maradt SALAMON JÁNOS-nak a kezdődő fürdöidényre uj tehetségekkel erősbitett kedvelt népzenetársasága válogatott darábokban fog működni, s a melyre, valamint továbbra is számos látogatásért esd Kolozsvártt, május 1-én 1864.

(118) (1—3) **FŐZŐ JÓZSEF**, bérlő.

(77) (5—5)

Dr. Doeck-féle gyógymódról a **gyomorgörcs-** és **emésztési gyengeségben** sat. szenvedők. Bővebb tudomást vehetnek az éppen most megjelent füzetben, mely ezen lap kiadó hivatalában ingyen adatik.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel (Bel-farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.